Inspreektekst Dimitri Knobbe
Raadscommissie Bestuur, Middelen en Economie
8 december 2022

Geachte raadsleden,

Het is mij natuurlijk bekend dat stichting Sinterklaas Emmen heeft besloten om met ingang van volgend jaar enkel nog schoorsteenpieten te laten optreden. Maar volgens het vigerende evenementenbeleid, zoals neergelegd in het document 'Een nieuwe aanpak', subsidieert de gemeente Emmen Sinterklaasevenementen. En daarom kom ik alsnog inspreken, omdat bij de betreffende evenementen nog wel steeds blackface Pieten optreden.

Op 13 oktober heeft u een brief van de burgemeester ontvangen, waarin hij het beleid van het gemeentebestuur ten aanzien van Zwarte Piet uit de doeken doet. Ik wil graag een aantal punten uit deze brief aanstippen.

1. De burgemeester heeft beleid aangekondigd dat volgens de burgemeester zelf in lijn zou zijn met het advies van het College voor de Rechten van de Mens.* Dit is echter onjuist, en dit heeft het College voor de Rechten van de Mens aan de burgemeester kenbaar gemaakt. En daarvan heeft de burgemeester u, als gemeenteraad, begin november in kennis gesteld. Dat is althans wat het College voor de Rechten van de Mens aan het gemeentebestuur heeft verzocht.

2. De burgemeester wil in de discussie over Zwarte Piet neutraal zijn. En het Meldpunt Discriminatie Drenthe, het MDD, stelt zich op dezelfde positie. Vroeger was deze neutrale opstelling gemeengoed bij de antidiscriminatievoorzieningen, de ADVs. Nu is dat totaal anders. Van alle ADVs in Nederland stelt uitsluitend het MDD zich nog op het standpunt dat zij ten aanzien van Zwarte Piet neutraal is.** Het gaat dus om een achterhaald standpunt. En als gevolg daarvan zal ik bij het College voor de Rechten van de Mens, die bevoegd is om oordelen te vellen, tegen het MDD een zaak aanhangig maken. En ik ben ervan overtuigd dat ik in die zaak in het gelijk gesteld zal worden. Voor u is het van belang te beseffen dat u vooralsnog stilzwijgend hebt ingestemd met het beleid van de burgemeester, dat naar alle waarschijnlijkheid in strijd is met gelijkebehan-delingswetgeving.

3. De burgemeester wil depolariseren. Maar burgemeester heeft destijds, in 2019, zelf olie op het vuur gegooid door een rol te vervullen in het lokale Sinterklaasjournaal. Dat is de reden dat ik hier toen een demonstratie heb georganiseerd.

4. Dan het vierde en laatste punt. En dit punt baseer ik op de gegevens die ik heb ontvangen naar aanleiding van een informatieverzoek mijnerzijds op grond van de Wet open overheid (Woo). Deze informatie laat zien dat de burgemeester welbewust een bepaalde positie kiest in de controverse over Zwarte Piet. De burgemeester kiest namelijk voor een focus op het zogenaamde 'stille midden'.** Volgens het document 'Inzicht in (de)polarisatie' wordt deze positie gekenmerkt door een empathische houding die de burgemeester dan zou moeten aannemen. Het genoemde document is op 3 juni dit jaar naar de gemeente Emmen verzonden. En op 6 september

organiseerde de gemeente Emmen de Dialoogavond over Zwarte Piet in de Grote kerk te Emmen. En dat roept meteen een vraag op: was het opportuun om die Dialoogavond, onder leiding van predikant Menso Rappoldt, te laten plaatsvinden in de Grote Kerk? Ik vind van niet. Het lijkt mij toch evident dat een kerk voor velen geen neutrale locatie is. Bovendien heeft kerkelijk Nederland zich het afgelopen decennium eerder een vóór- dan tegenstander van de ouderwetse Zwarte Piet getoond. Ook in de tijd van het kolonialisme hebben de kerken weinig gedaan tegen racisme. En tot slot wil ik opmerken dat De Grote Kerk Emmen, in de afgelopen jaren tenminste, nooit iets heeft georganiseerd rondom het thema discriminatie/racisme.

De moraal van mijn verhaal is een oproep aan de burgemeester en aan u als gemeenteraad: fijn dat het onderwerp van Zwarte Piet nu op de politieke agenda staat, maar bezint eer gij begint.

Dank u wel.

* Ik heb, naar aanleiding van de burgemeestersbrief van 13 oktober, de beleidsadviseur van de burgemeester gevraagd om mij dat advies eens te doen toekomen. In reactie daarop kreeg ik een uitspraak van een voorzieningenrechter in Amsterdam, waarin naar het CRM wordt verwezen. Het ging dus om informatie over het CRM en niet van het CRM. Informatie uit tweede hand dus. De betreffende uitspraak van de voorzieningenrechter is bovendien onvolledig. Het CRM is namelijk van oordeel dat overheden proactief discriminatie en racisme moeten bestrijden. En dit essentiële onderdeel van de positie van het CRM ten aanzien van Zwarte Piet kwam in de uitspraak van de voorzieningenrechter niet aan de orde. En daar is een verklaring voor. Het CRM heeft het voornoemde namelijk pas in 2015 uitgesproken, terwijl de uitspraak van de voorzieningenrechter dateert van 14 november 2014. Voor de omissie in de uitspraak van de voorzieningenrechter is dus een verklaring, maar er is geen verklaring voor het feit dat de gemeente Emmen verwijst naar een gedateerde uitspraak, anders dan dat de gemeente Emmen mij (en derden) wenst te misleiden. Daarom heb ik tegen de eerdergenoemde beleidsadviseur een klacht ingediend.
** De ADVs hebben, onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen, ook zelf een ontwikkeling doorgemaakt. Van de twintig ADVs in Nederland hebben op dit moment tien ADVs een verklaring tegen Zwarte Piet op hun website staan. Zeven andere hebben zich, desgevraagd door mij, schriftelijk uitgesproken tegen Zwarte Piet. Twee ADVs hebben nog niet gereageerd op mijn vraag omtrent hun positie, maar ik verwacht dat die ADVs zich bij het meerderheidsstandpunt zullen aansluiten.
*** Daarnaast wil de burgemeester focussen op lokale spelers. Hij wil "[...] lokale partijen ondersteunen die behoefte hebben aan advies en handvatten om een eigen positie en koers te bepalen tussen de uitersten in", aldus de burgemeestersbrief. De burgemeester wil dus het stille midden helpen bij het laveren tussen antiracisme en racisme. Een dergelijk beleid lijkt mij juist te zijn gericht op het behoud van Zwarte Piet als racistische karikatuur.